

สุรัชย์ เปี่ยมกล้า 2550: การศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้หญ้าแพงโกล่า (*Digitaria eriantha*) และเถาผักบุ้งแห้ง (*Impomoea aquatica* Forsk) เป็นแหล่งอาหารหยาบในการขุนโคพันธุ์กำแพงแสน ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การผลิตสัตว์) สาขาวิชาการผลิตสัตว์ ภาควิชาสัตวบาล ปรธานกรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ชัยณรงค์ กันทรพนิต, Ph.D. 59 หน้า

การศึกษาสมรรถภาพการผลิต คุณภาพซาก และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ของโคขุนพันธุ์กำแพงแสนเพศผู้ตอน ในระยะสุดท้ายของการขุน (น้ำหนัก 400-550 กก.) จำนวน 16 ตัว โดยวางแผนการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์ (Complete Randomize Design: CRD) ซึ่งสามารถแบ่งโคขุนออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 4 ซ้ำๆ ละ 1 ตัว ตามชนิดของอาหารหยาบที่แตกต่างกันคือ กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้เถาผักบุ้งแห้งเป็นอาหารหยาบ กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้หญ้าแพงโกล่าสดเป็นอาหารหยาบ กลุ่มทดลองที่ 3 ใช้หญ้าแพงโกล่าหมักเป็นอาหารหยาบ และกลุ่มทดลองที่ 4 ใช้หญ้าแพงโกล่าแห้งเป็นอาหารหยาบ โคขุนทุกกลุ่มได้รับอาหารชั้นในปริมาณและสูตรเดียวกันตลอดระยะเวลาการขุน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพการผลิต ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโต (ADG) ประสิทธิภาพการใช้อาหาร (FCR) ปริมาณการกินได้ในรูปวัตถุแห้ง (DMI) คุณภาพซาก และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ผลการทดลองพบว่าอัตราการเจริญเติบโต และประสิทธิภาพการใช้อาหาร มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$) โดยโคทดลองทุกกลุ่มมีอัตราการเจริญเติบโต (0.62 0.71 0.67 และ 0.69 กก./วัน) และมีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหาร (FCR) (13.39 14.21 13.67 และ 14.17) ส่วนปริมาณการกินอาหารเฉลี่ยคิดเป็น กก.วัตถุแห้ง/วัน (DMI) พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) โดยโคทดลองกลุ่มที่ 1 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) จากโคทดลองกลุ่มที่ 2 และ 4 แต่มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$) กับโคทดลองกลุ่มที่ 3 โดยโคทดลองกลุ่มที่ 1 กินอาหารรวมน้อยที่สุดคือ 7.83 กก./วัน (1.63 %BW) ซึ่งใกล้เคียงกับโคทดลองกลุ่มที่ 3 ที่กินอาหารรวมเฉลี่ย 8.64 กก./วัน (1.77 %BW) และพบว่าโคทดลองกลุ่มที่ 4 มีการกินได้มากที่สุดเท่ากับ 9.70 กก./วัน (1.98 %BW) ซึ่งใกล้เคียงกับโคทดลองกลุ่มที่ 2 ซึ่งกินอาหารรวมได้ 9.66 (1.98%BW) การศึกษาคุณภาพซาก พบว่าโคทดลองทุกกลุ่มมีเปอร์เซ็นต์ซาก (58.46 56.64 56.74 และ 58.66%) พื้นที่หน้าตัดเนื้อสัน (12.53 11.48 11.43 และ 11.18 ตารางนิ้ว) ความหนาไขมันสันหลัง (2.00 1.85 1.58 และ 1.43 เซนติเมตร) สีเนื้อ (2.25 2.25 2.00 และ 1.75) และค่าแรงตัดผ่านเนื้อของกล้ามเนื้อสันนอก (2.86 2.69 2.54 และ 2.29 กิโลกรัม) มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$) ส่วนระดับไขมันแทรก โคทดลองกลุ่มที่ 1 (เถาผักบุ้งแห้ง) มีค่าเฉลี่ยระดับไขมันแทรกสูงสุดคือ 3.50 ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) กับโคทดลองกลุ่มที่ 2 3 และ 4 ที่มีค่าเฉลี่ยระดับไขมันแทรก 3.13 3.00 และ 2.88 ตามลำดับ ผลการตรวจชิมเนื้อโคพบว่า ความนุ่ม ความชุ่มฉ่ำ รสชาติ และความพอใจโดยสรุป มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$) ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ พบว่าโคทดลองกลุ่มที่ 1 มีแนวโน้มให้ผลตอบแทนเบื้องต้นสูงสุด คือ 5,974.03 บาท/ตัว รองลงไป คือ โคทดลองกลุ่มที่ 4 2 และ 3 ที่ให้ผลตอบแทนเฉลี่ย 5,501.85 3,448.98 และ 1,040.35 บาท/ตัว ตามลำดับ

